

28. Webster, J.M., Hooper D.J. Serological and morphological studies on the inter- and intraspecific differences of the plant parasitic nematodes *Heterodera* and *Ditylenchus*. *Parasitology*. 1968. № 58. P. 879–891.

29. Photo Gallery. *Ditylenchus destructor*. Wisconsin potato- in culture. URL: <https://nematode.unl.edu/didest.htm>

УДК 632.95 (477) : 33.012.33–047.44

DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2023.133.19>

АНАЛІЗ ЄМНОСТІ РИНКУ І ОСНОВНИХ ОПЕРАТОРІВ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН В УКРАЇНІ У 2017–2018 РР. ЧАСТИНА 2: ЕКСПОРТ

Станкевич С.В. – к.с.-г.н.,

доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту
і карантину рослин імені Б.М. Литвинова,

Державний біотехнологічний університет

Матвієнко В.М. – аспірант кафедри зоології, ентомології, фітопатології,

інтегрованого захисту і карантину рослин імені Б.М. Литвинова,

Державний біотехнологічний університет

Забродіна І.В. – к.с.-г.н.,

доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту
і карантину рослин імені Б.М. Литвинова,

Державний біотехнологічний університет

Авторами проведено аналіз ємності ринку і основних операторів засобів захисту рослин в Україні у 2017–2018 рр., а саме його імпоротної складової. Встановлено, що експорт засобів захисту рослин з України у натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року видно, що загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів на суму 530,4 млн грн. Найбільше засобів захисту рослин було експортовано до Росії – 351,3 т, або 34,1% від загального експорту та до Молдови – 251,6 т, або 24,0%. Найбільшим одержувачем засобів захисту рослин в Росії є компанія ТОВ «Альфахімгрууп, а в Молдові – ICS OBEREGAGRO SRL. Всього Україна експортувала засоби захисту рослин до 31 країни. До Грузії експортовано – 87,0 т, або 8,4%, до Франції – 77,3 т, або 7,4%, до Узбекистану та Італії – по 56,1 т, або по 5,3%, до Угорщини – 52,6 т, або 5,0%, до Данії 29,3 т, або 2,8%, до Німеччини – 28,0 т, або 2,7%, до Великобританії – 14, т, або 1,4%, до Казахстану – 9,1 т, або 0,9%, до Білорусі – 8,0 т, або 0,8%, до інших 19 країн – 21,3 т, або 1,9%. Загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів. Середні експортні ціни за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року в таких сегментах як фунгіциди та інсекто-акарициди були найбільш високими – відповідно 710,6 та 867,1 грн./кг. Найнижчими були середні імпорتنні ціни в сегментах гербіциди, регулятори росту та інші пестициди, відповідно 364,4, 342,9 та 328,3 грн./кг. Найбільші обсяги експорту припадали на гербіциди. Їх частка в структурі експорту досліджуваної продукції склала близько 46%. В абсолютних показниках обсяги експорту склали близько 478,7 т. Частка фунгіцидів в структурі експорту склала 18,2%, або 190,0 т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало також 18,2% від загально експорту засобів захисту рослин, або 189,8 т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин в структурі експорту склала 17,5%, або 182,1 т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,2% експорту або 1,7 т в абсолютних показниках. Загальна кількість експортерів засобів

захисту рослин із України за досліджуваній період склала 46 компаній. Частка імпорту ТОП-10 компаній склала 84% від усього експорту. Обсяги експорту інших 36 компаній відносно невеликі і становлять 16%.

Ключові слова: ринок, експорт, оператори, пестициди, інсектициди, фунгіциди, гербіциди.

Stankevych S.V., Matviienko V.M., Zabrodina I.V. Analysis of market capacity and the main operators of plant protection products in Ukraine in 2017–2018. Part 2: export

The authors conducted an analysis of the market capacity and the main operators of plant protection products in Ukraine in 2017–2018, namely its import component. It was established that the export of plant protection products from Ukraine in natural indicators (tons) for the period from November 2017 to October 2018 shows that Ukraine exported 1,042.3 tons of pesticides in the amount of UAH 530.4 million. Most plant protection products were exported to Russia – 351.3 tons, or 34.1% of the total export, and to Moldova – 251.6 tons, or 24.0%. The largest recipient of plant protection products in Russia is Alfahingroup LLC, and in Moldova – ICS OBEREGAGRO SRL. In total, Ukraine exported plant protection products to 31 countries. Exported to Georgia – 87.0 tons, or 8.4%, to France – 77.3 tons, or 7.4%, to Uzbekistan and Italy – 56.1 tons, or 5.3% each, to Hungary – 52.6 tons, or 5.0%, to Denmark 29.3 tons, or 2.8%, to Germany – 28.0 tons, or 2.7%, to Great Britain – 14 tons, or 1.4%, to Kazakhstan – 9.1 tons, or 0.9%, to Belarus – 8.0 tons, or 0.8%, to other 19 countries – 21.3 tons, or 1.9%. In total, Ukraine exported 1,042.3 tons of pesticides. The average export prices for the period from November 2017 to October 2018 in such segments as fungicides and insect acaricides were the highest – 710.6 and 867.1 UAH/kg, respectively. Average import prices in the segments of herbicides, growth regulators and other pesticides were the lowest, 364.4, 342.9 and 328.3 hryvnias/kg, respectively. Herbicides accounted for the largest export volumes. Their share in the export structure of the studied products was about 46%. In absolute terms, the volume of exports amounted to about 478.7 tons. The share of fungicides in the export structure was 18.2%, or 190.0 tons in absolute terms. Insecticides also accounted for 18.2% of the total export of plant protection products, or 189.8 tons in absolute terms. The share of plant growth regulators in the export structure was 17.5%, or 182.1 tons in absolute terms. Other pesticides accounted for 0.2% of exports or 1.7 tons in absolute terms. The total number of exporters of plant protection products from Ukraine during the research period was 46 companies. The share of imports of the TOP-10 companies was 84% of all exports. Export volumes of other 36 companies are relatively small and amount to 16%.

Key words: market, exports, operators, pesticides, insecticides, fungicides, herbicides.

Світове сільське господарство щорічно зазнає значних втрат від шкідливих організмів. За даними ФАО вони досягають 35% врожаю і більше. Науковими дослідженнями встановлено, що сільськогосподарським культурам та продукції рослинництва шкодять понад 400 видів шкідників, 200 збудників хвороб, 300 видів бур'янів та інших шкідливих організмів. В Україні втрати від них коливаються у межах 33–48% потенційного врожаю. Питання продовольчої безпеки держави тісно пов'язані з використанням пестицидів (хімічних засобів захисту рослин) [1].

Згідно зі звітом «Світовий ринок пестицидів – аналіз, прогноз, розмір, тенденції та статистика» («World – Pesticides – Market Analysis, Forecast, Size, Trends and Insights»), опублікованим IndexVox у 2017 р., світовий імпорт пестицидів становив 5,6 млн тонн, збільшившись на 6% порівняно з попереднім роком. За даними 2017 р., імпорт пестицидів зріс на 93,5% порівняно з показниками 2007 р. Темпи зростання були найстрімкішими у 2011 р., коли імпорт збільшився на 14% відносно 2010 р. Падіння світового попиту на пестициди у 2014/2015 роках також відбувається на обсягах імпорту. Протягом цього періоду світовий імпорт пестицидів досягав максимального обсягу в 2017 р. і, як очікується, збереже своє зростання в найближчій перспективі.

У вартісному вираженні імпорт пестицидів становив 35 млрд доларів США в 2017 р. Загальний обсяг імпорту зафіксував значне розширення з 2007 по 2017 рр.: їх вартість зросла в середньому на 6,8% за останнє десятиліття. Тим не менш,

тенденція вказує на помітні коливання протягом аналізованого періоду. Упродовж досліджуваного періоду світовий імпорт пестицидів досяг позначки 36 млрд доларів США у 2014 р., проте, з 2015 по 2017 рр. імпорт залишався нижчим.

Канада (308 тис. тонн), Бразилія (299), Франція (283), Австралія (216), Німеччина (198), Таїланд (187), США (178), Бельгія (169), Нігерія (150), Велика Британія (145) та Іспанія (140 тис. тонн) становили приблизно 41% загального імпорту пестицидів у 2017 р. Важливо зазначити, що тут немає особливого лідера на ринку імпорту: ринки з найбільшим попитом для пестицидів, зазвичай, мають високо-розвинену внутрішню промисловість пестицидів, а отже, не імпортують багато пестицидів; але країни з меншим попитом, як Канада та Бразилія, імпортують більші обсяги.

Матеріали та методика. Дослідження ємності ринку і основних операторів засобів захисту рослин в Україні у 2017–2018 рр., а саме його експортної складової, виконано, використовуючи дані консалтингових агентств, за період з листопада 2017 р. по жовтень 2018 р. Також було детально проаналізовано національний Перелік пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні у 2018 р. В ході дослідження використано стандартні в економіці та статистиці методи досліджень [1–11].

Результати досліджень. Сьогодні Україна не зважаючи на те, що в більшості є імпортозалежною країною, і більшість засобів захисту рослин закуповується за кордоном, доволі великі об'єми пестицидів виробляються і в нашій країні. До того ж вони ще й експортуються за кордон.

Аналізуючи експорт засобів захисту рослин з України у натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року (рис. 1) видно, що загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів.

У листопаді з України вивезено 70,9 т, або 6,8% від всього обсягу. Грудневий експорт склав 52,7 т або 5,1%. У січні було імпортовано 81,5 т, або 7,8%

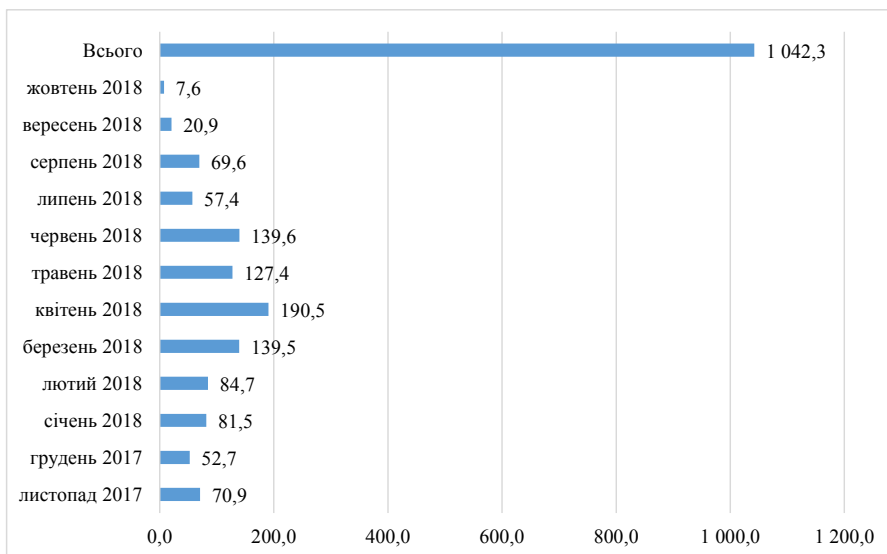

Рис. 1. Обсяги експорту засобів захисту рослин за період 11 міс. 2017 – 10 міс. 2018 року в Україні, в натуральних показниках, тонн

пестицидів. Лютий характеризувався вивезенням 84,7 т, або 8,1% від загального річного обсягу. У березні–червні зафіксовано найвищі обсяги експорту засобів захисту рослин відповідно 139,5, 190,5, 127,4 та 139,6 т, або 13,4, 18,3, 12,2 та 13,4%. Починаючи з липня–серпня починається різкий спад експорту (57,4 та 69,6 т або 5,5 та 6,7% відповідно). У вересні та жовтні відмічаються найменші обсяги експорту пестицидів, відповідно 20,9 т та 7,6 т або 2,0 та 0,7% (рис. 1, 2).

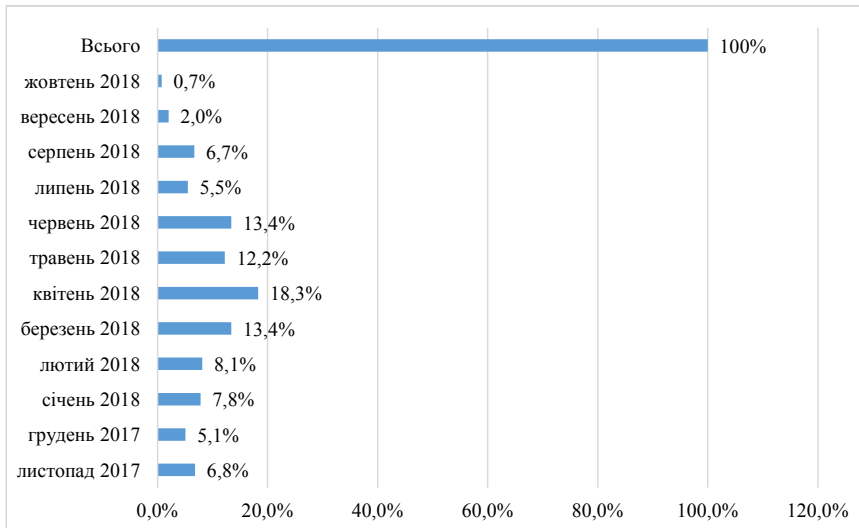

Рис. 2. Обсяги експорту засобів захисту рослин за період 11 міс. 2017 – 10 міс. 2018 року в Україні, в натуральних показниках, %

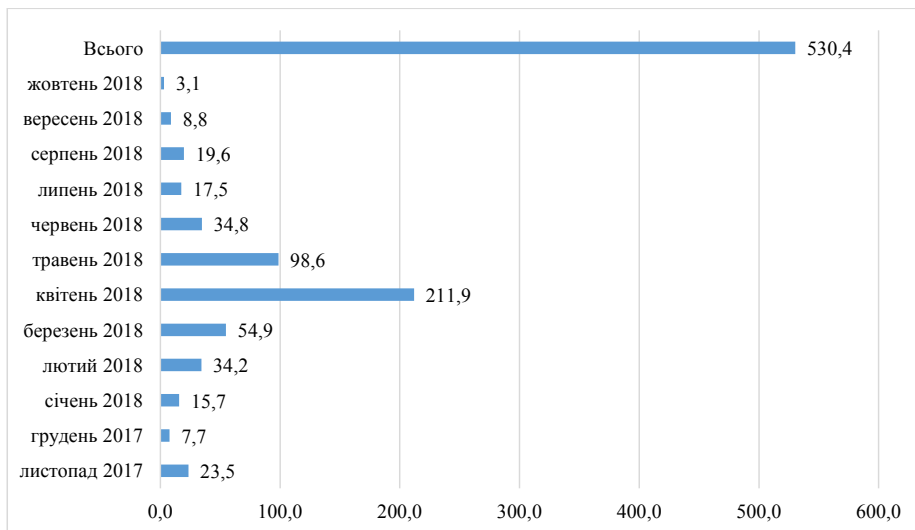

Рис. 3. Обсяги експорту засобів захисту рослин за період 11 міс. 2017 – 10 міс. 2018 року в Україні, в натуральних показниках, млн грн

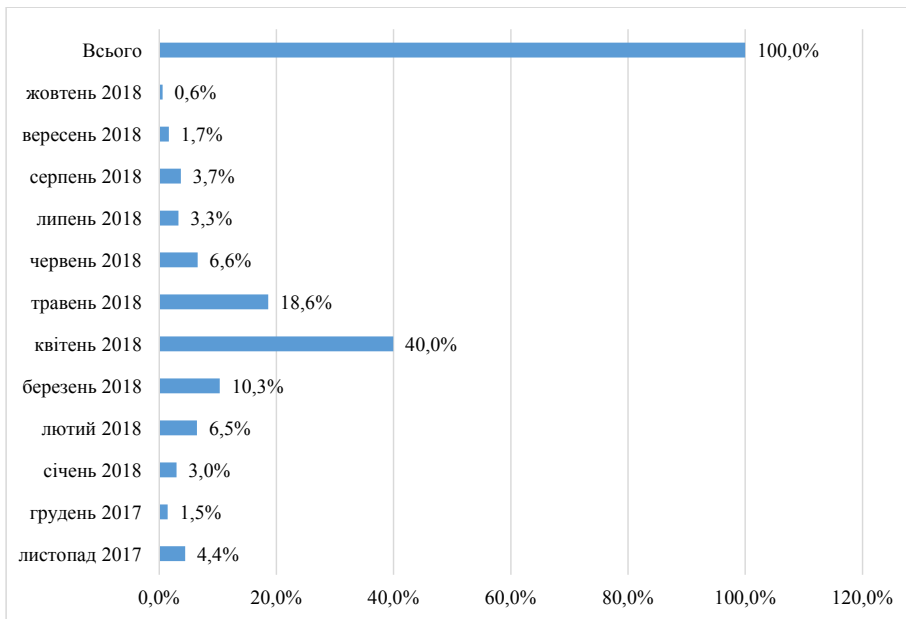

Рис. 4. Обсяги експорту засобів захисту рослин за період 11 міс. 2017 – 10 міс. 2018 року в Україні, в натуральних показниках, %

Аналізуючи експорт засобів захисту рослин із України у натуральних показниках (млн грн) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року (рис. 3) видно, що загалом із України експортовано пестицидів на суму 530,4 млн грн.

У листопаді Україною продано пестицидів на суму 23,5 млн грн, або 4,4% від всього обсягу. Грудневий експорт склав 7,7 млн грн, або 1,5%. У січні було експортовано препаратів на 15,7 млн грн, або 3,0% пестицидів. Лютий характеризувався зростанням активності та вивезенням засобів захисту рослин на 34,5 млн грн, або 6,5% від загального річного обсягу. У березні–травні зафіксовано найвищі обсяги експорту засобів захисту рослин відповідно 54,9, 211,9 та 98,6 млн грн, або 10,3, 40,0, та 18,6%. Починаючи з червня починається різкий спад експорту (34,8 млн грн, або 6,6%). У липні – жовтні відмічається подальший спад обсягів експорту пестицидів, відповідно 17,5, 19,6, 8,8 та 3,1 млн грн, або 3,3, 3,7, 1,7 та 0,6% (рис. 3, 4).

З даних рис. 5 та 6. видно, що найбільше засобів захисту рослин за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року Україною було експортовано до Росії – 351,3 т, або 34,1% від загального експорту та до Молдови – 251,6 т, або 24,0%. Найбільшим одержувачем засобів захисту рослин в Росії є компанія ТОВ «Альфахімгруп», а в Молдові – ICS OBEREGAGRO SRL. Всього Україна експортує засоби захисту рослин до 31 країну. До Грузії експортовано – 87,0 т, або 8,4%, до Франції – 77,3 т, або 7,4%, до Узбекистану та Італії – по 56,1 т, або по 5,3%, до Угорщини – 52,6 т, або 5,0%, до Данії 29,3 т, або 2,8%, до Німеччини – 28,0 т, або 2,7%, до Великобританії – 14, т, або 1,4%, до Казахстану – 9,1 т, або 0,9%, до Білорусі – 8,0 т, або 0,8%, до інших 19 країн – 21,3 т, або 1,9%. Загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів.

Середні експортні ціни за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року в таких сегментах як фунгіциди та інсекто-акарициди були найбільш високими – відповідно 710,6 та 867,1 грн./кг. Найнижчими були середні імпорتنі ціни в сегментах гербіциди, регулятори росту та інші пестициди, відповідно 364,4, 342,9 та 328,3 грн./кг (рис. 7).

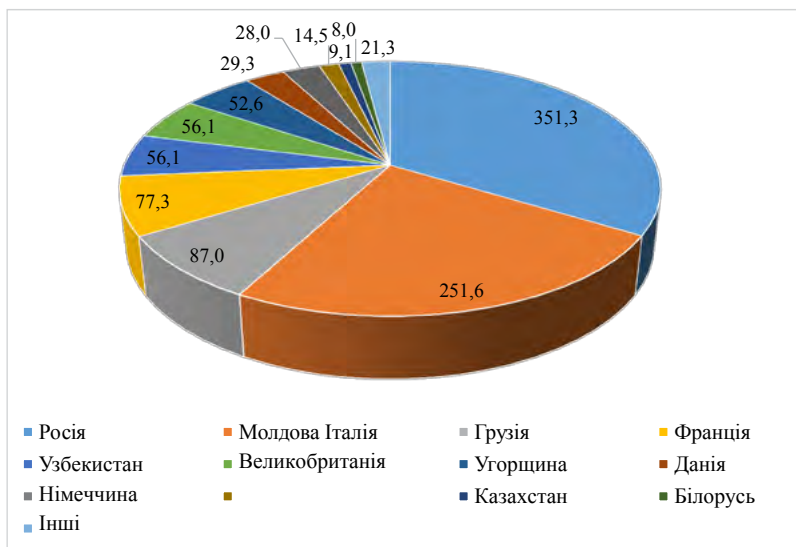

Рис. 5. Експорт засобів захисту рослин з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

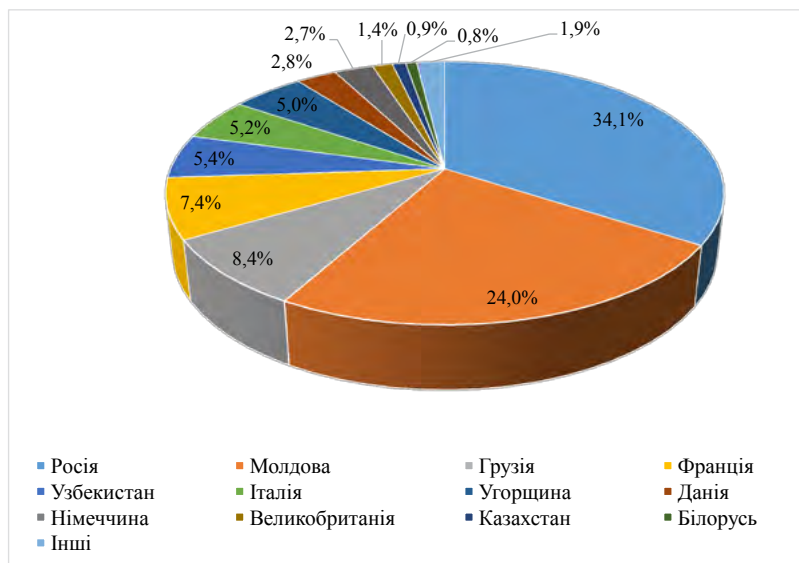

Рис. 6. Експорт засобів захисту рослин з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

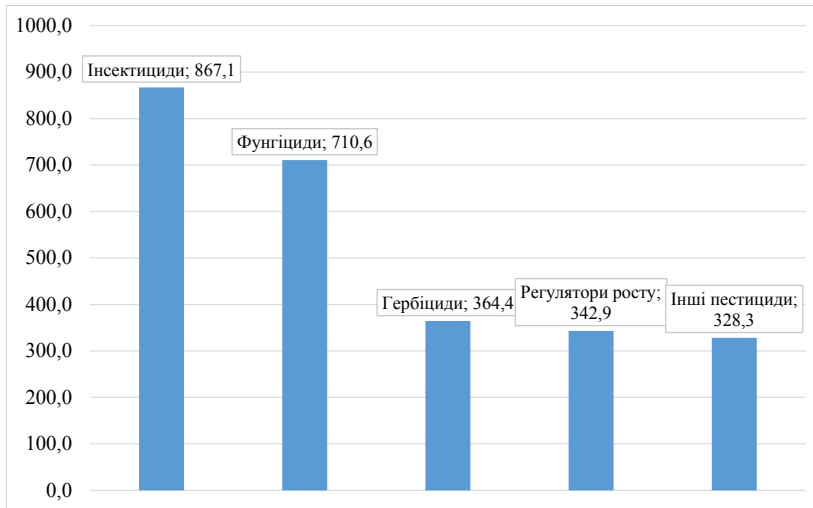

Рис. 7. Середні експортні ціни для засобів захисту рослин за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр., грн./кг

Найбільші обсяги експорту за 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 рр. припадають на гербіциди. Їх частка в структурі експорту досліджуваної продукції склала близько 46%. В абсолютних показниках обсяги експорту склала близько 478,7 т. Частка фунгіцидів в структурі експорту склала 18,2%, або 190,0 т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало також 18,2% від загально експорту засобів захисту рослин, або 189,8 т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин в структурі експорту склала 17,5%, або 182,1 т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,2% експорту або 1,7 т в абсолютних показниках (рис. 8, 9).

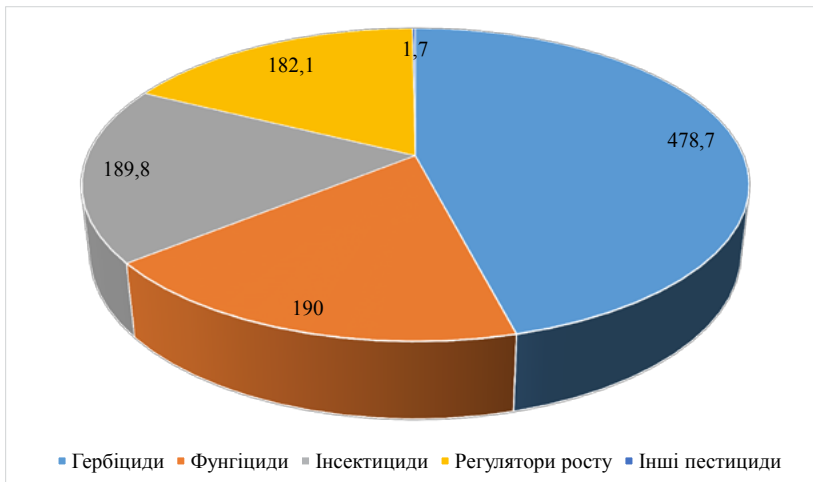

Рис. 8. Сегментація експорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

Із досліджуваної експортної продукції були виключені інші препарати, які не належать до засобів захисту рослин: клейові пастки для мух, препарати для захисту від грибків бетону і паперу, а також дезінфікуючі засоби.

Аналізуючи експорт гербіцидів із України (рис. 10, 11) видно, що у листопаді експорт гербіцидів склав 12,4 т, або 17,5% від усіх пестицидів. У грудні – 32,6 т, або 61,8%. У січні – 42,9 т, або 52,6%. У лютому – 42,8 т, або 50,5%. У березні – 83,8 т, або 60,1%. У квітні 100,8 т, або 52,9%. У травні – 33,5 т, або 26,3%. У червні – 72,4 т, або 51,9%. У липні – 25,6 т, або 44,6%. У серпні – 32,0 т, або 46,0%. У вересні та жовтні експорт гербіцидів становив 0,0 т, або 0,0% від усіх пестицидів.

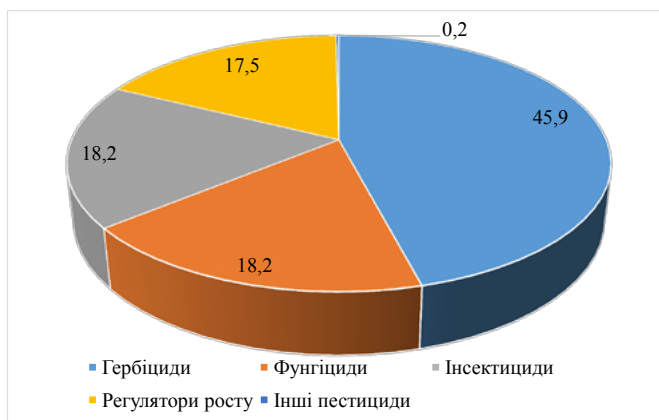

Рис. 9. Сегментація експорту засобів захисту рослин за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

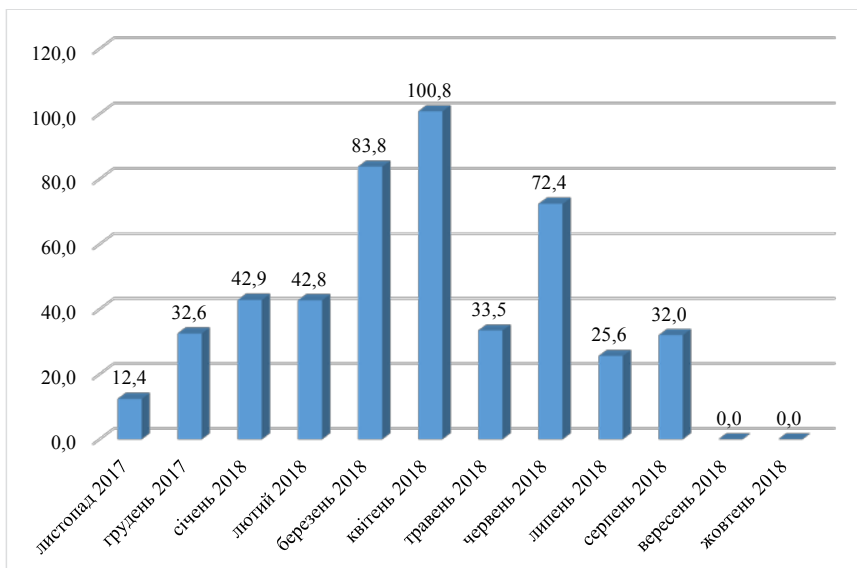

Рис. 10. Експорт гербіцидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

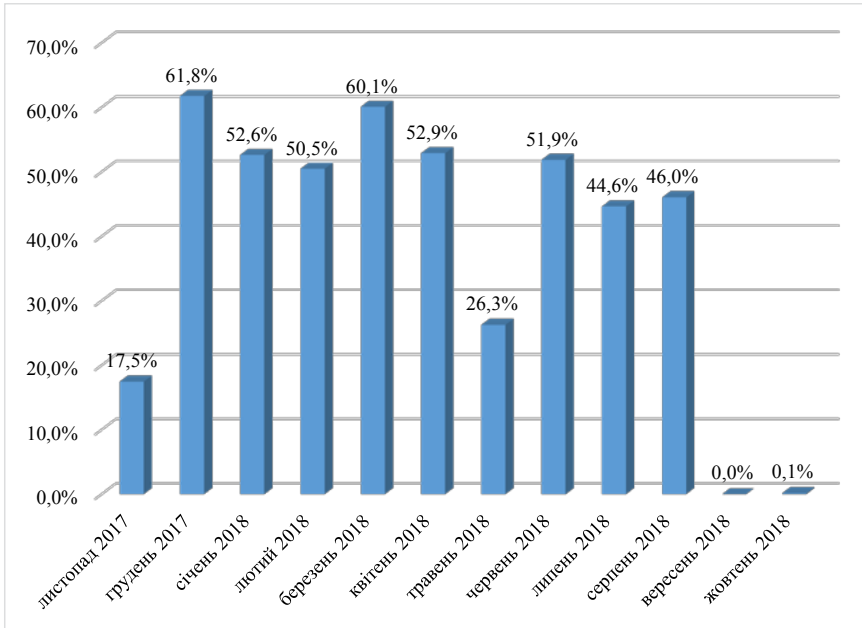

Рис. 11. Експорт гербіцидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

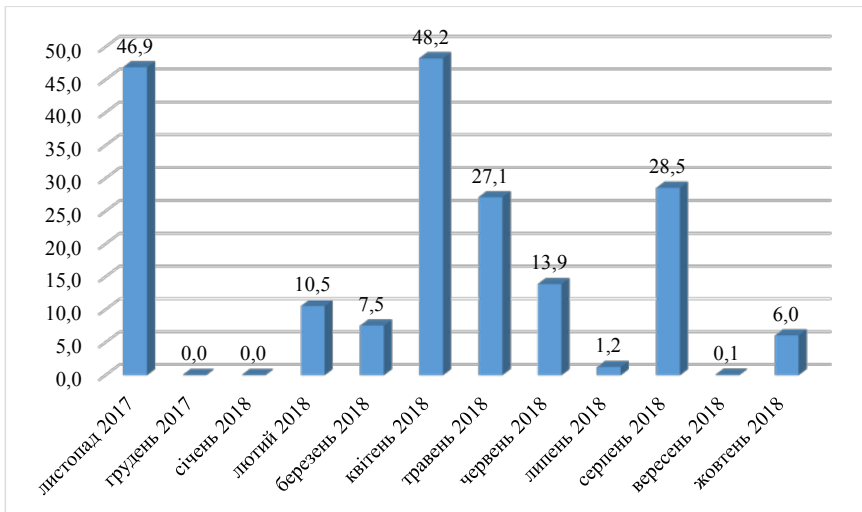

Рис. 12. Експорт фунгіцидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

Аналізуючи експорт фунгіцидів із України (рис. 12, 13) видно, що у листопаді експорт фунгіцидів склав 46,9 т, або 66,12% від усіх пестицидів. У грудні та січні – 0,0 т, або 0,0%. У лютому – 10,5 т, або 12,41%. У березні – 7,5 т, або 5,4%. У квітні 48,2 т, або 25,3%. У травні – 27,1 т, або 21,3%. У червні – 13,9 т, або 9,9%.

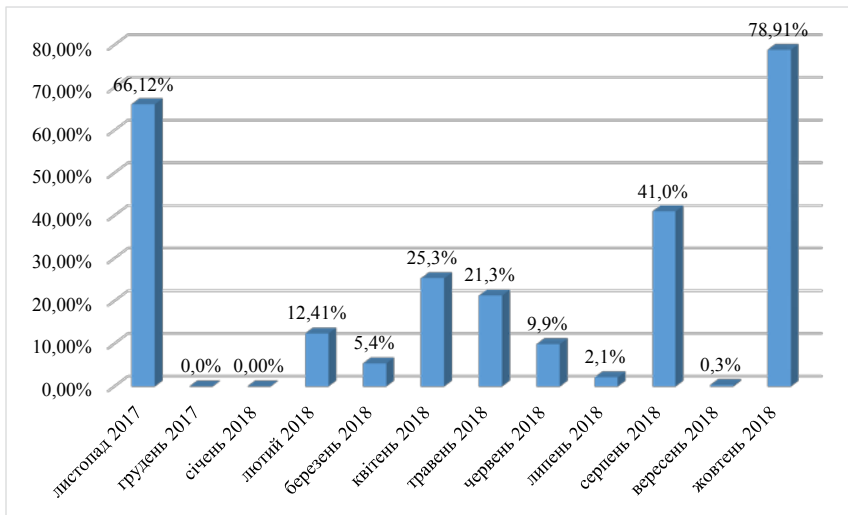

Рис. 13. Експорт фунгіцидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

У липні – 1,2 т, або 2,1%. У серпні – 28,5 т, або 41,0%. У вересні – 0,1 т, або 0,3%. У жовтні експорт фунгіцидів склав 6,0 т, або 76,91% від усіх пестицидів.

З аналізу експорту інсекто-акарицидів із України (рис. 14, 15) видно, що у листопаді експорт інсекто-акарицидів склав 2,6 т, або 3,7% від усіх пестицидів. У грудні – 4,6 т, або 8,6%. У січні – 5,3 т, або 6,5%. У лютому – 21,0 т, або 24,7%. У березні – 35,6 т, або 25,5%. У квітні 24,5 т, або 13,1%. У травні – 39,3 т, або 30,9%. У червні – 31,6 т, або 22,7%. У липні – 0,0 т, або 0,0%. У серпні – 4,7 т, або 6,7%. У вересні – 19,7 т, або 94,3%. У жовтні імпорту інсекто-акарицидів склав 0,0 т, або 0,0% від усіх пестицидів.

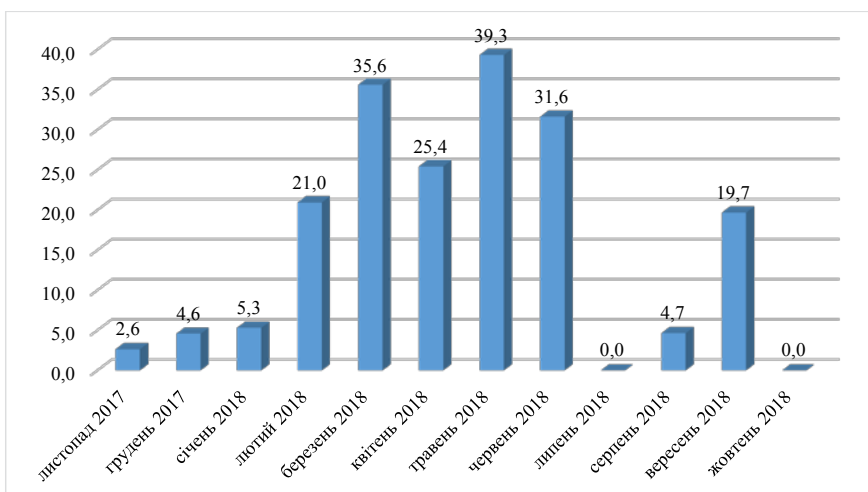

Рис. 14. Експорт інсекто-акарицидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

Аналіз експорту регуляторів росту із України (рис. 16, 17) показує, що у листопаді імпорт регуляторів росту склав 9,0 т, або 12,7% від усіх пестицидів. У грудні – 15,6 т, або 29,6%. У січні – 33,3 т, або 40,9%. У лютому – 10,5 т, або 12,4%. У березні – 11,1 т, або 7,9%. У квітні 16,0 т, або 8,4%. У травні – 27,5 т, або 21,6%. У червні – 21,6 т, або 15,5%. У липні – 30,5 т, або 55,2%. У серпні – 4,4 т, або 6,3%. У вересні – 1,1 т, або 5,1%. У жовтні імпорт регуляторів росту склав 1,6 т, або 20,9% від усіх пестицидів.

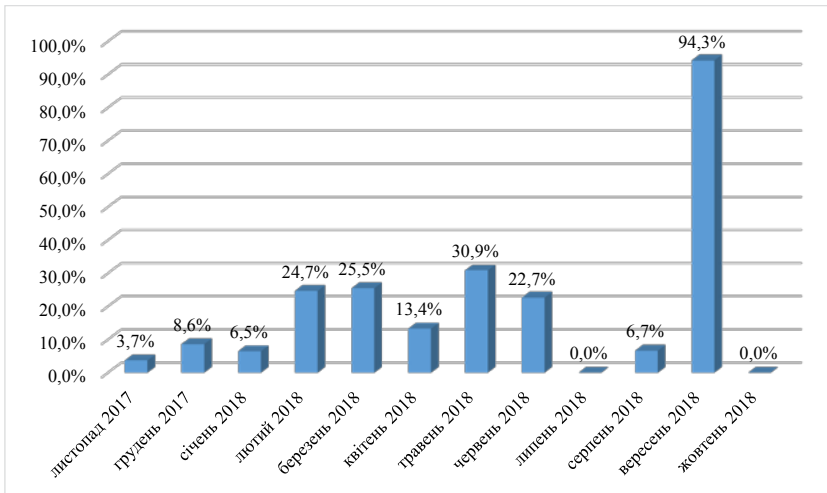

Рис. 15. Експорт інсекто-акарицидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

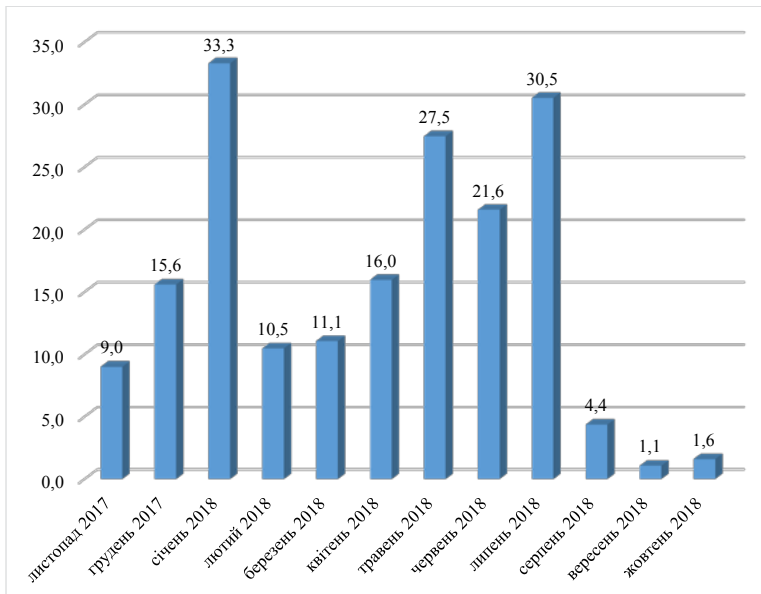

Рис. 16. Експорт регуляторів росту з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, т

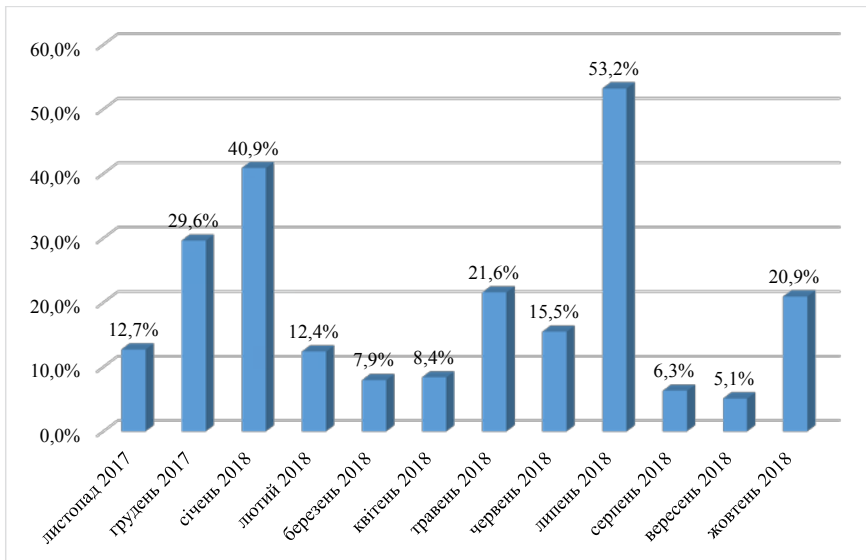

Рис. 17. Експорт регуляторів росту з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

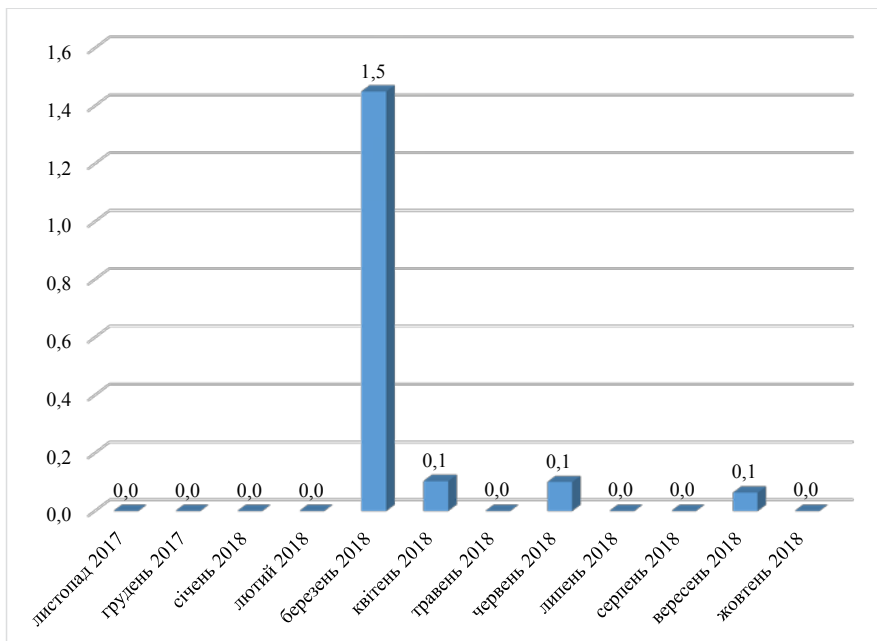

Рис. 18. Експорт інших пестицидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

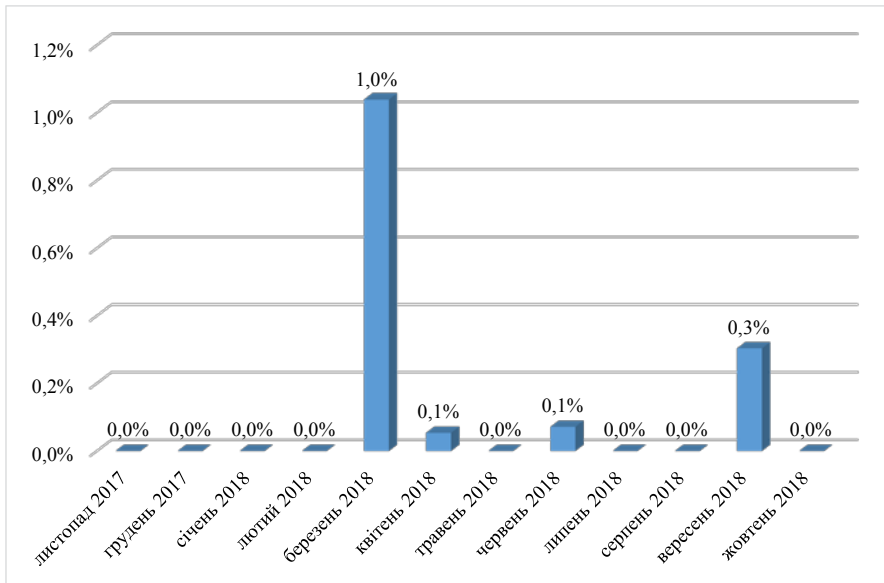

Рис. 19. Експорт інших пестицидів з України за період 2 міс. 2017 – 10 міс. 2018 років, %

Аналізуючи експорт інших пестицидів із України (рис. 18, 19) видно, що він відбувався лише у березні, квітні, червні та вересні. Слід відмітити, що лівова частка експорту цього сегменту ринку пестицидів припадала на березень, і склала 1,5 т, або 1,0% від загального експорту усіх пестицидів. У квітні, червні та вересні експорт інших пестицидів із України становив близько по 0,1 т, або по 0,1% від загального експорту усіх пестицидів.

Загальна кількість експортерів засобів захисту рослин із України за досліджуваний період склала 46 компаній. Частка імпорту ТОП-10 компаній склала 84% від усього експорту. Обсяги експорту інших 36 компаній відносно невеликі і становлять 16% (рис. 20, рис. 21, табл. 1).

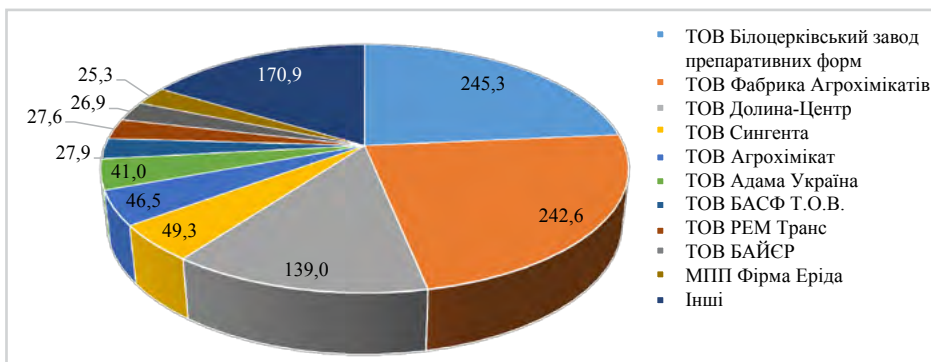

Рис. 20. ТОП-10 експортерів засобів захисту рослин в натуральних показниках, т

Найбільшими експортерами засобів захисту рослин із України є такі компанії як ТОВ Білоцерківський завод препаративних форм (245,3 т або 23,5%), ТОВ Фабрика Агрохімікатів (242,6 т або 23,3%), ТОВ Долина-Центр (139,0 т або 13,3%), ТОВ Сингента (49,3 т або 4,7%), ТОВ Агрохімікат (46,5 т або 4,5%), ТОВ Адама Україна (41,0 т або 3,9%), ТОВ БАСФ Т.О.В. (27,9 т або 2,7%), ТОВ РЕМ Транс (27,6 т або 2,7%), ТОВ БАЙСР (26,9 т або 2,6%), МПП Фірма Еріда (25,3 т або 2,4%). Інші 36 компаній – 170,9 т, або 16,4%. Всього із України за звітний період експортовано 1 042,3 т пестицидів (рис. 20, рис. 21, табл. 2).

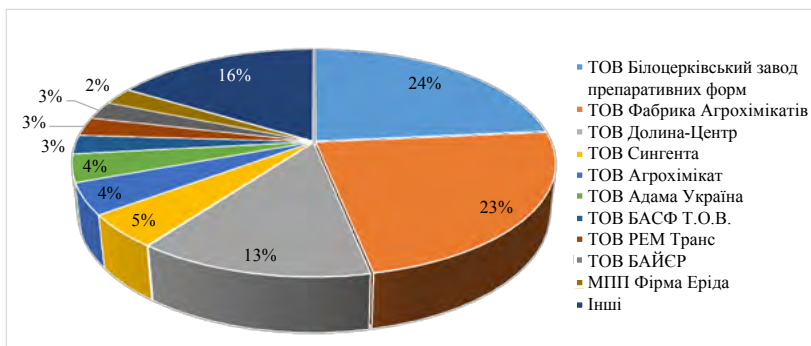

Рис. 21. ТОП-10 експортерів засобів захисту рослин в натуральних показниках, %

У розгорнутому вигляді дані, щодо часток і обсягів імпортерів засобів захисту рослин в натуральному (т,%) та грошовому виразі (тис. грн,%) наведено в табл. 2.

Серед одержувачів засобів захисту рослин із України за досліджуваний період частка ТОП-10 компаній склала 786,5 т або 75,2% від усіх. Обсяги інших компаній відносно невеликі і становлять загалом 256,7 т або 24,8% (рис. 22, рис. 23, табл. 2).

Таблиця 1

Частки і обсяги експортерів засобів захисту рослин в натуральних (тонн, %) та грошових показниках (тис. грн, %)

Компанія	Експорт, тонн	Частка, %	Експорт, тис. грн	Частка, %
ТОВ Білоцерківський завод препаративних форм	245,3	23,5%	301 908,3	56,9%
ТОВ Фабрика Агрохімікатів	242,6	23,3%	42 962,9	8,1%
ТОВ Долина-Центр	139,0	13,3%	28 520,9	5,4%
ТОВ Сингента	49,3	4,7%	13 351,6	2,5%
ТОВ Агрохімікат	46,5	4,5%	10 398,3	2,0%
ТОВ Адама Україна	41,0	3,9%	10 165,6	1,9%
ТОВ БАСФ Т.О.В.	27,9	2,7%	10 020,9	1,9%
ТОВ РЕМ Транс	27,6	2,7%	9 943,8	1,9%
ТОВ БАЙСР	26,9	2,6%	9 682,7	1,8%
МПП Фірма Еріда	25,3	2,4%	8 488,5	1,6%
ТОВ Агромаксі	17,8	1,7%	8 473,7	1,6%
ТОВ Торговий Дім Сокіл	17,8	1,7%	7 858,6	1,5%
ТОВ СПЕКТР-АГРО	16,2	1,6%	7 395,5	1,4%

Продовження таблиці 1

ТОВ ТОРГІВЕЛЬНИЙ ДІМ Агромаг	15,3	1,5%	7 356,0	1,4%
ТОВ Нуфарм УКРАЇНА	14,5	1,4%	7 230,8	1,4%
ТОВ ХІМАГРОМАРКЕТИНГ	11,0	1,1%	6 779,0	1,3%
ТОВ ВИСОКИЙ ВРОЖАЙ	10,4	1,0%	6 303,5	1,2%
ТОВАгроРось	10,1	1,0%	6 043,8	1,1%
ПрАТ БАНГ І БОНСОМЕР	7,2	0,7%	5 804,1	1,1%
ТОВ ТОРГОВИЙ ДІМ НЕРТУС	7,1	0,7%	3 531,0	0,7%
ТОВ РЕНУС РЕВАЙВЕЛ	6,7	0,6%	2 602,7	0,5%
ПрАТ ВИРОБНИЧО-НАУКОВЕ ПІДПРИ- ЄМСТВО УКРЗООВЕТПРОМПОСТАЧ	6,6	0,6%	2 442,2	0,5%
ТОВ Батаг	6,4	0,6%	2 038,1	0,4%
ТОВ НЕРТУС	3,5	0,3%	1 774,0	0,3%
ТОВ НАУКОВО-ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ КІН	3,0	0,3%	1 545,0	0,3%
ТОВ ЛЬВІВСЬКА МАСЛО СИР БАЗА	2,8	0,3%	1 399,5	0,3%
ТОВ Фірма Спецтехнология	2,5	0,2%	1 071,9	0,2%
ТОВ ФМС УКРАЇНА	2,1	0,2%	866,0	0,2%
ПП КЕМЛАЙН АГРО	1,5	0,1%	857,9	0,2%
ТОВ АГРО ЛАЙФ	1,4	0,1%	602,3	0,1%
ТОВ ПОДІЛЛЯАГРОЗАХІСТ	1,3	0,1%	573,7	0,1%
ТОВ СЕРПЕНЬ-УКРАЇНА	1,1	0,1%	539,8	0,1%
ПП ЕЛЕКТРОСЕРВІС	1,1	0,1%	394,0	0,1%
ІСМАВ НААНУ	0,6	0,1%	387,9	0,1%
ТОВ АС-ТРЕЙД	0,5	0,1%	286,9	0,1%
Інші	2,4	0,2%	235,8	0,0%
Всього	1 042,3	100%	148,5	0,0%

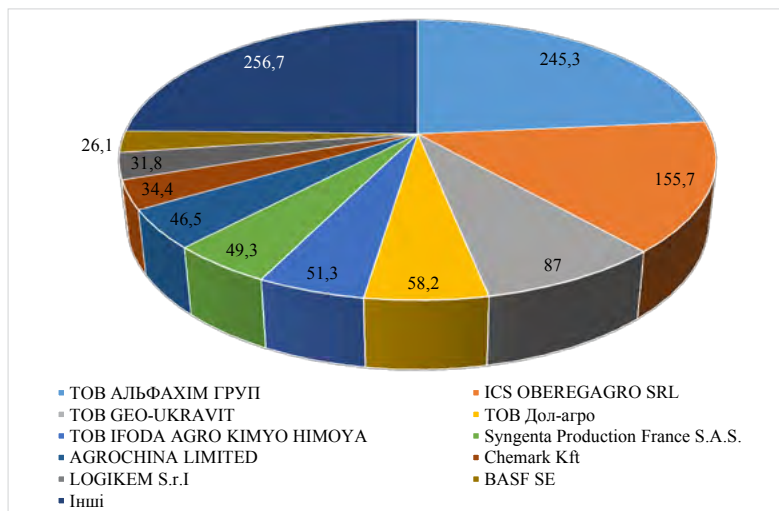

Рис. 22. ТОП-10 одержувачів засобів захисту рослин в натуральних показниках, т

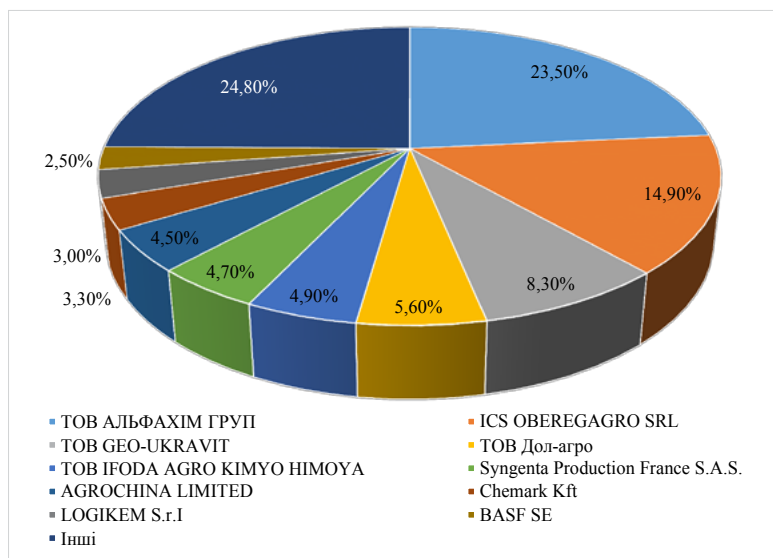

Рис. 23. ТОП-10 одержувачів засобів захисту рослин в натуральних показниках, %

Найбільшими одержувачами засобів захисту рослин із України є такі компанії як ТОВ АЛЬФАХІМ ГРУП (245,3 т або 23,5%), ICS OBEREGAGRO SRL (155,7 т або 14,9%), ТОВ GEO-UKRAVIT (87,0 т або 8,3%), ТОВ Дол-агро (58,2 т або 5,6%), ТОВ IFODA AGRO KIMYO HIMOYA (51,3 т або 4,9%), Syngenta Production France S.A.S. (49,3 т або 4,7%), AGROCHINA LIMITED (46,5 т або 4,5%), Chemark Kft (34,4 т або 3,0%), LOGIKEM S.r.l (31,8 т або 3,0%), BASF SE (26,1 т або 2,5%). Всі інші компанії – 256,7 т, або 24,8%.

У розгорнутому вигляді дані, щодо часток і обсягів імпортерів засобів захисту рослин в натуральному (т, %) та грошовому виразі (тис. грн, %) наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Частки і обсяги одержувачів засобів захисту рослин в натуральних (тонн, %) та грошових показниках (тис. грн, %)

Компанія	Експорт, тонн	Частка, %	Експорт, тис. грн	Частка, %
ТОВ АЛЬФАХІМ ГРУП	245,3	23,5%	235 238,7	44,3%
ICS OBEREGAGRO SRL	155,7	14,9%	66 669,6	12,6%
ТОВ GEO-UKRAVIT	87,0	8,3%	42 962,9	8,1%
ТОВ Дол-агро	58,2	5,6%	11 674,4	2,2%
ТОВ IFODA AGRO KIMYO HIMOYA	51,3	4,9%	10 143,4	1,9%
Syngenta Production France S.A.S.	49,3	4,7%	10 042,4	1,9%
AGROCHINA LIMITED	46,5	4,5%	9 943,8	1,9%
Chemark Kft	34,4	3,3%	9 435,0	1,8%
LOGIKEM S.r.l	31,8	3,0%	9 281,2	1,7%
BASF SE	26,1	2,5%	9 068,5	1,7%
Bayer S.A.S.	25,3	2,4%	8 791,7	1,7%
H. Daugaard A/S C/O Bayer A/S	19,2	1,8%	8 473,7	1,6%

Продовження таблиці 2

Hexa-Coop	18,2	1,7%	7 954,7	1,5%
SCDiolsem SRL	17,8	1,7%	7 456,7	1,4%
ТОВ Агрехіммаркет	16,2	1,6%	7 356,0	1,4%
S.C. Quatro-Service S.R.L.	15,3	1,5%	6 779,0	1,3%
NUFARM UK LIMITED	14,5	1,4%	6 043,8	1,1%
43G S.r.l.	13,2	1,3%	6 011,9	1,1%
ICS Chimagromarketing SRL	11,0	1,1%	5 952,6	1,1%
CHEMINOVA A/S	10,1	1,0%	5 106,2	1,0%
ТОВ Астана-Нан	8,4	0,8%	4 735,0	0,9%

Висновки:

1. Експорт засобів захисту рослин з України у натуральних показниках (тоннах) за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року видно, що загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів на суму 530,4 млн грн.

2. Найбільше засобів захисту рослин було експортовано до Росії – 351,3 т, або 34,1% від загального експорту та до Молдови – 251,6 т, або 24,0%. Найбільшим одержувачем засобів захисту рослин в Росії є компанія ТОВ «Альфахімгруп», а в Молдові – ICS OBEREGAGRO SRL. Всього Україна експортувала засоби захисту рослин до 31 країни. До Грузії експортовано – 87,0 т, або 8,4%, до Франції – 77,3 т, або 7,4%, до Узбекистану та Італії – по 56,1 т, або по 5,3%, до Угорщини – 52,6 т, або 5,0%, до Данії 29,3 т, або 2,8%, до Німеччини – 28,0 т, або 2,7%, до Великобританії – 14, т, або 1,4%, до Казахстану – 9,1 т, або 0,9%, до Білорусі – 8,0 т, або 0,8%, до інших 19 країн – 21,3 т, або 1,9%. Загалом Україною експортовано 1 042,3 т пестицидів.

3. Середні експортні ціни за період з листопада 2017 року по жовтень 2018 року в таких сегментах як фунгіциди та інсекто-акарициди були найбільш високими – відповідно 710,6 та 867,1 грн./кг. Найнижчими були середні імпорتنі ціни в сегментах гербіциди, регулятори росту та інші пестициди, відповідно 364,4, 342,9 та 328,3 грн./кг.

4. Найбільші обсяги експорту припадали на гербіциди. Їх частка в структурі експорту досліджуваної продукції склала близько 46%. В абсолютних показниках обсяги експорту склали близько 478,7 т. Частка фунгіцидів в структурі експорту склала 18,2%, або 190,0 т в абсолютних показниках. На інсекто-акарициди припало також 18,2% від загально експорту засобів захисту рослин, або 189,8 т в абсолютних показниках. Частка регуляторів росту рослин в структурі експорту склала 17,5%, або 182,1 т в абсолютних показниках. На інші пестициди припало 0,2% експорту або 1,7 т в абсолютних показниках.

6. Загальна кількість експортерів засобів захисту рослин із України за досліджуваний період склала 46 компаній. Частка імпорту ТОП-10 компаній склала 84% від усього експорту. Обсяги експорту інших 36 компаній відносно невеликі і становлять 16%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Біологічні препарати для захисту рослин і технічні засоби їх застосування: навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Житомир : Видавництво «Рута», 2022. 212 с.

2. Гербіциди і десиканти та технічні засоби їх застосування: навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Житомир : Видавництво «Рута», 2022. 188 с.

3. Засоби захисту рослин від шкідливих організмів: навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Житомир : Видавництво Рута, 2023. 428 с.
 4. Інсекто-акарициди та технічні засоби їх застосування: навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Житомир : ПП Рута, 2022. 208 с.
 5. Новітній асортимент засобів захисту рослин від шкідливих організмів: навч. посіб. / В.П. Туренко та ін. Харків : Майдан, 2021. 356 с.
 6. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. URL: <http://www.agroscience.com.ua/views/perel>
 7. Станкевич С.В. Аналіз ринку пестицидів України. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Сер.: Фітопатологія та ентомологія*. 2019. №. 1–2. С. 155–191.
 8. Станкевич С.В., Забродіна І.В. Аналіз ємності ринку і основних операторів засобів захисту рослин в Україні у 2017–2018 рр. Частина 1: імпорт. *Таврійський науковий вісник*. 2020. № 114. С. 118–134. doi.org/10.32851/2226-0099.2020.114.14
 9. Станкевич С.В. Ринок пестицидів України : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2020. 175 с.
 10. Сучасні пестициди і технічні засоби їх застосування: навч. посіб. / Туренко В.П., Білик М.О., Станкевич С.В., Забродіна І.В.. Житомир : Видавництво «Рута», 2023. 564 с.
 11. Фунгіциди і технічні засоби їх застосування: навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Житомир : Видавництво «Рута», 2022. 216 с.
-